

μισθός

μισθός, ο, στον πλ. **μισθοί, οι** κ. **μιστά, τα**, ουσ. [<αρχ. μισθός], ο μισθός·

- *άξιος ο μισθός του*, **α.** ανταποκρίνεται στο ακέραιο η ανταμοιβή του για την εργασία που πρόσφερε ή που προσφέρει και έχει και τη σημασία μπράβο, εύγε, που πολλές φορές προτάσσονται της φρ.: «είναι λίγο ακριβότερος απ' τους άλλους μαστόρους, αλλά άξιος ο μισθός του, γιατί κάνει δουλειά τεφαρίκι». Πρβλ.: ... *άξιος γάρ ό εργάτης τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ ἐστί* (Λουκάς ι' 7). **β.** μακάρι να ανταμειφθεί από το Θεό: «είναι ο δικηγόρος της φτωχολογιάς κι όλοι πίνουν νερό στο όνομά του, γιατί δεν παίρνει δραχμή από κανέναν. -Άξιος ο μισθός του». **γ.** λέγεται και ειρωνικά για τις βλαβερές ενέργειες ατόμου σε βάρος κάποιου ή κάποιων: «είχε δεν είχε μας την έκανε πάλι τη ζημιά ο παλιοαλήτης. Άξιος ο μισθός του»· - *δέκατος τρίτος μισθός*, αυτός που καταβάλλεται από τον εργοδότη στον εργαζόμενο ως δώρο Χριστουγέννων λίγο πριν από τα Χριστούγεννα και είναι ίσος με έναν κανονικό μισθό: «όλοι οι εργαζόμενοι περιμένουν το δέκατο τρίτο μισθό για να κάνουν τα χριστουγεννιάτικα ψώνια τους»·

- *δέκατος τέταρτος μισθός*, τα χρήματα που καταβάλλονται από τον εργοδότη στον εργαζόμενο ως δώρο του Πάσχα και που είναι ίσα με μισό μισθό, και τα χρήματα που καταβάλλονται από τον εργοδότη στον εργαζόμενο με το μισθό του Ιουλίου για τις διακοπές του (αεροθεραπεία) και που είναι ίσα με μισό μισθό. Έτσι, οι δυο μισοί μισθοί κάνουν έναν μισθό, που μαζί με το δώρο των Χριστουγέννων συμπληρώνουν δεκατέσσερις μισθούς για τον εργαζόμενο·

- *μισθός πείνας*, που είναι πάρα πολύ μικρός, που δεν καλύπτει τις βιοτικές ανάγκες του ατόμου που τον εισπράττει: «πολύς κόσμος βρίσκεται σε απόγνωση με τους μισθούς πείνας που παίρνει»·

- *ο μισθός τρέχει ή οι μισθοί τρέχουν ή τα μιστά τρέχουν ή τρέχει ο μισθός ή τρέχουν οι μισθοί ή τρέχουν τα μιστά*, υπολογίζεται, καταβάλλεται, υπολογίζονται, καταβάλλονται: «εσύ δεν έχεις ανάγκη, φίλε μου, γιατί δημόσιος υπάλληλος είσαι και, χιονίσει βρέξει, ο μισθός τρέχει»·

- *παίρνει τρελό μισθό*, βλ. φρ. *παίρνει χοντρό μισθό*·

- *παίρνει χοντρό μισθό*, παίρνει πολύ μεγάλο μισθό: «είναι διευθυντής σ' ένα εργοστάσιο και παίρνει χοντρό μισθό»·

- *του 'κοψα μισθό*, του δίνω ένα πάγιο ποσό κάθε μήνα για να τον βοηθήσω, χωρίς να μου προσφέρει κάποια εργασία: «απ' τη μέρα που χρεοκόπησε του 'κοψα μισθό για να τον βοηθήσω». Πολλές φορές, μετά το ρ. της φρ. ακολουθεί το *ένα*. Συνών. *του 'κοψα μηνιάτικο*.